

358

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 23 października 1989 r.

w sprawie opłat za dokonanie czynności notarialnych.

Na podstawie art. 59 § 4 i w związku z art. 9 ustawy z dnia 24 maja 1989 r. — Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 33, poz. 176), art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 i Nr 35, poz. 190) oraz art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1989 r. Nr 14, poz. 74 i Nr 29, poz. 154) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Za czynności dokonywane w zakresie Prawa o notariacie państwowe biura notarialne pobierają opłaty według przepisów niniejszego rozporządzenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do indywidualnych kancelarii notarialnych.

§ 2. Opłaty są stosunkowe lub stałe.

§ 3. 1. Pełna opłata stosunkowa wynosi 3% wartości przedmiotu czynności, nie mniej jednak niż 10.000 zł.

2. Jeżeli przepis przewiduje opłatę w postaci ułamkowej części opłaty stosunkowej, nie może ona wynosić mniej niż 5.000 zł.

3. Każde rozpoczęte 1.000 zł wartości przedmiotu czynności liczy się za pełne.

§ 4. 1. Jeżeli przedmiotem czynności jest nabycie prawa podlegające opłacie skarbowej lub podatkowi od spadków i darowizn, wartość tego prawa, przyjęta przy ustalaniu zobowiązania podatkowego, jest również podstawą określenia opłaty za dokonanie czynności, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 4. W razie podwyższenia wartości nabytego prawa przez właściwy urząd skarbowy na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 4, poz. 23) i art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 207), ściąga się różnicę w opłacie za dokonanie czynności, stosując przepis art. 59 § 2 i 3 Prawa o notariacie.

2. Jeżeli nabycie prawa nie podlega opłacie skarbowej lub podatkowi od spadków i darowizn albo jest całkowicie zwolnione od tych podatków, za wartość przedmiotu czynności przyjmuje się wartość podaną przez strony.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie nabycia prawa częściowo zwolnionego od opłaty skarbowej lub podatku od spadków i darowizn.

4. Za podstawę określenia opłaty za dokonanie poniższych czynności przyjmuje się:

- 1) przy umowie zamiany — wartość jednego z zamienionych przedmiotów, a mianowicie tego, od którego przypada wyższa opłata,
- 2) przy działach — ogólna wartość majątku podlegającego działowi,
- 3) przy oddawaniu gruntu państwowego w użytkowanie wieczyste — wartość pierwszej opłaty rocznej,
- 4) przy sprzedaży nieruchomości przez Państwo lub oddawaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, jeżeli na pokrycie ceny sprzedaży lub opłat rocznych została zaliczona wartość mienia nieruchomego pozostawionego za granicą — przypadająca do zapłaty nadwyżka ceny lub opłat rocznych, a w razie braku nadwyżki pobiera się opłatę w kwocie 5.000 zł,
- 5) przy umowie o rentę, w której wyniku następuje zbycie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego albo spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu — podana przez strony wartość tych rzeczy lub praw,
- 6) przy licytacjach i przetargach — łączna wartość rzeczy, co do których dokonano licytacji lub przetargu.

5. W razie gdy wartość przedmiotu czynności podana przez strony nasuwa zastrzeżenia, notariusz może sprawdzić tę wartość i przeprowadzić w tym celu dochodzenie.

6. Przy ustąpieniu pierwszeństwa hipotecznego wartość przedmiotu czynności określa się według pozycji posuwającej się naprzód, a jeżeli suma pozycji ustępującej jest niższa — według tej niższej sumy.

§ 5. Przy obliczaniu wartości przedmiotu czynności nie odlicza się obciążeń.

§ 6. Opłaty zaokrągla się do pełnych 100 zł. Zaokrąglenie następuje w ten sposób, że końcówki nie przekraczające 50 zł pomija się, a końcówki przekraczające tę kwotę podwyższa się do 100 zł.

§ 7. Notariusz wymienia na każdym sporządzonym dokumencie wysokość pobranych opłat, powołując podstawę prawną.

§ 8. 1. Zwolnienia od opłat notarialnych może domagać się osoba fizyczna, jeżeli wykaże, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

2. Zwolnienie od opłat notarialnych może być również przyznane osobie prawnej, jeżeli ona wykaże, że nie ma środków na ich zapłacenie.

3. Notariusz może zwolnić w całości lub w części od opłat notarialnych przypadających za sporządzenie danej czynności.

4. Zwolnienia od opłat notarialnych nie można udzielić po dokonaniu czynności.

Rozdział 2

Czynności notarialne

Oddział 1

Akty notarialne

§ 9. Pełną opłatę stosunkową pobiera się za sporządzenie aktu:

- 1) zbycia nieruchomości,
- 2) zbycia spadku lub udziału w spadku,
- 3) zbycia przedsiębiorstwa,
- 4) zbycia gospodarstwa rolnego,
- 5) spółki.

§ 10. Połowę opłaty stosunkowej pobiera się za sporządzenie aktu:

- 1) zniesienia współwłasności,
- 2) działu spadku,
- 3) podziału majątku wspólnego,
- 4) ustanowienia odrębnej własności lokali,
- 5) oddania gruntu w użytkowanie wieczyste,
- 6) przedłużenia prawa użytkowania wieczystego,
- 7) sprzedaży nieruchomości przez Państwo,
- 8) zbycia nieruchomości rolnej, jeżeli nabywcą jest osoba należąca do kręgu osób uprawnionych do dziedziczenia ustawowego gospodarstwa rolnego po zbywcy,
- 9) umowy zobowiązującej, zawartej pod warunkiem lub z zastrzeżeniem terminu,
- 10) umowy przenoszącej własność w wykonaniu umowy zobowiązującej,
- 11) umowy przedwstępnej,
- 12) umowy majątkowej małżeńskiej,
- 13) oferty albo przyjęcia oferty,

14) umowy dzierżawy i najmu,

15) zbycia spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,

16) którego przedmiot da się ocenić, a który nie podlega opłacie szczególnej.

§ 11. Jedną czwartą opłaty stosunkowej pobiera się za sporządzenie aktu:

- 1) nieodpłatnego przekazania gospodarstwa rolnego,
- 2) przeniesienia przez spółdzielnię mieszkaniową na rzecz członka własności domu jednorodzinnego lub lokalu w małym domu mieszkalnym z prawem do działki zajętej pod budowę,
- 3) potwierdzenia przekształcenia się własnościowego prawa do lokalu w prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego lub we własność domu jednorodzinnego w związku z zakończeniem likwidacji spółdzielni mieszkaniowej.

§ 12. Jedną piątą opłaty stosunkowej pobiera się za sporządzenie aktu:

- 1) zawierającego pokwitowanie, łącznie z wykreśleniem zabezpieczenia hipotecznego,
- 2) zezwolenia na wykreślenie hipoteki,
- 3) ustąpienia pierwszeństwa ograniczonego prawa rzeczowego lub zwolnienia nieruchomości od obciążeń,
- 4) którego treść stanowi podstawę wpisu roszczenia,
- 5) potwierdzenia umowy lub innej czynności prawnej.

§ 13. 1. Za sporządzenie testamentu pobiera się opłatę stałą w wysokości 10.000 zł.

2. Za sporządzenie testamentu zawierającego zapis lub polecenie pobiera się opłatę stałą w wysokości 20.000 zł.

3. Za sporządzenie aktu odwołania testamentu pobiera się opłatę stałą w kwocie 3.000 zł.

4. Jeżeli testament zawiera również odwołanie innego testamentu, opłaty określonej w ust. 3 nie pobiera się.

§ 14. Opłatę stałą w kwocie 4.000 zł pobiera się za sporządzenie aktu:

- 1) zwolnienia nieruchomości od obciążeń lub zrzeczenia się prawa — jeżeli wartości przedmiotu nie da się określić,
- 2) zrzeczenia się własności nieruchomości,
- 3) pełnomocnictwa.

§ 15. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 za sporządzenie protokołu: zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, walnego zgromadzenia akcjonariuszy albo walnego zgromadzenia organizacji społecznej, stowarzyszenia i spółdzielni pobiera się opłatę stałą w wysokości 50.000 zł.

2. W razie podwyższenia kapitału zakładowego (akcyjnego) spółki, opłatę za sporządzenie protokołu pobiera się zgodnie z § 9 pkt 5, nie mniej jednak niż 50.000 zł.

3. Za sporządzenie protokołu licytacji, łącznie z przeprowadzeniem licytacji, pobiera się połowę opłaty stosunkowej, nie mniej jednak niż 20.000 zł.

4. Za sporządzenie protokołu niedojścia do skutku licytacji pobiera się opłatę stałą w kwocie 10.000 zł.

5. Przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio do przetargów.

6. Za sporządzenie protokołu, o którym mowa w art. 71 § 3 Prawa o notariacie, pobiera się opłatę w wysokości 20.000 zł.

7. Za sporządzenie protokołu przyjęcia dokumentu na przechowanie pobiera się opłatę stałą w kwocie 4.000 zł oraz za przechowanie dokumentu, za każdy rozpoczęty kwartał, w kwocie 1.500 zł.

8. Opłatę określoną w ust. 7 pobiera się osobno za każdy dokument przyjęty na przechowanie.

§ 16. 1. Jeżeli jednym aktem objęto kilka czynności między tymi samymi osobami, dotyczących tego samego przedmiotu i pozostających ze sobą w takim stosunku, że jedna z nich ma charakter czynności głównej, a inne ubocznych, nie mogących istnieć bez czynności głównej, opłatę za sporządzenie aktu pobiera się według czynności głównej. W razie gdy poszczególne czynności między tymi samymi osobami dotyczą różnych przedmiotów, wartość tych przedmiotów zlicza się, jeżeli sporządzone czynności podlegają tej samej stawce; jeżeli natomiast podlegają różnym stawkom, opłatę oblicza się od wartości każdego przedmiotu z osobna.

2. Jeżeli akt obejmuje kilka czynności między różnymi osobami, opłatę oblicza się od każdej czynności z osobna.

Oddział 2

Odpisy i wyciągi

§ 17. 1. Za sporządzenie odpisu lub wyciągu z aktu notarialnego pobiera się za każdą rozpoczętą stronicę 300 zł.

2. Za stronicę uważa się nie mniej niż 25 wierszy.

Oddział 3

Poświadczenia

§ 18. Opłaty wynoszą:

- 1) za poświadczenie własnoręczności podpisu lub odcisku palca osoby niepiśmiennej lub nie mogącej pisać:
 - a) na dokumentach, jeżeli przedmiot jest lub może być oznaczony sumą pieniężną — 1/10 pełnej opłaty stosunkowej, nie mniej jednak niż 3.000 zł,
 - b) na dokumentach o charakterze niemajątkowym lub na pełnomocnictwach — 1.000 zł,

c) za drugi i każdy następny podpis lub odcisk palca złożony na dokumentach wymienionych pod lit. a) i b) — po 500 zł,

2) za poświadczenie zgodności odpisu z okazanym dokumentem — za każdą stronicę 300 zł,

3) za poświadczenie czasu okazania dokumentu — 3.000 zł,

4) za poświadczenie pozostawania przy życiu:

a) w celu otrzymania emerytury, renty lub innego świadczenia społecznego — 300 zł,

b) w innym celu — 2.000 zł,

5) za poświadczenie pozostawania osoby w określonym miejscu — 3.000 zł.

Oddział 4

Protesty

§ 19. 1. Opłata za sporządzenie protestu przy ulegającej zaprotestowaniu kwocie:

1) do 100.000 zł włącznie wynosi 5.000 zł,

2) przekraczającej 100.000 zł od pierwszych 100.000 zł wynosi 5.000 zł, a od reszty 2‰.

2. Jeżeli osoba, przeciwko której protest ma być skierowany, uczyni zadość wezwaniu przed sporządzeniem protestu, pobiera się połowę opłaty, jaka przypadaby za sporządzenie protestu.

Oddział 5

Inne czynności

§ 20. Za dokonanie czynności nie wymienionych w rozporządzeniu pobiera się opłatę w granicach od 1.000 zł do 30.000 zł w zależności od nakładu pracy notariusza i czasu przeznaczonego na czynność.

Rozdział 3

Opłaty w przypadkach szczególnych

§ 21. Jeżeli dokonanie czynności przewidzianych w § 9—15 wymagało wyjątkowo dużego nakładu pracy i czasu, można pobrać opłaty wyższe, lecz nie przekraczające dwukrotnej opłaty przewidzianej w niniejszym rozporządzeniu za daną czynność.

§ 22. 1. Jeżeli czynności dokonano poza lokalem państwowego biura notarialnego, opłaty stosunkowe lub stałe określone za tę czynność zwiększa się o 1/4 część, nie mniej jednak niż o 4.000 zł za sporządzenie aktu lub protestu i nie mniej niż o 2.000 zł za sporządzenie poświadczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do takich czynności, które z natury swej nie mogą się odbyć w lokalu państwowego biura notarialnego.

§ 23. W razie niedojścia do skutku czynności z przyczyn od państwowego biura notarialnego niezależnych, pobiera się jedną trzecią opłaty, jaka przypadaby, gdyby czynność została dokonana.

Rozdział 4

Sposób pobierania opłat

§ 24. Jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, opłaty za dokonanie czynności notarialnych pobiera się gotówką.

§ 25. 1. Opłaty za dokonanie czynności notarialnych przewidzianych w § 17 i 18 pobiera się, jeżeli wysokość opłaty za każdą czynność nie przekracza 10.000 zł, znakami opłaty notarialnej albo gotówką.

2. Jeżeli dokument obejmujący czynność, za którą opłatę pobiera się w myśl ust. 1 znakami opłaty notarialnej, obejmuje również czynność przewidzianą w § 20, opłatę za taką czynność pobiera się również znakami opłaty notarialnej.

§ 26. Opłaty za dokonanie czynności notarialnych przewidzianych w przepisach wymienionych w § 25 pobiera się, bez względu na wysokość opłat za poszczególne czynności, gotówką:

- 1) jeżeli jeden dokument obejmuje kilka czynności notarialnych, a łączna kwota należności z tytułu opłat za dokonanie tych czynności przekracza 20.000 zł,
- 2) jeżeli jeden dokument obejmuje czynność notarialną oraz jedną lub kilka czynności podlegających opłacie skarbowej, a łączna kwota należności z tytułu opłaty skarbowej przekracza 20.000 zł,
- 3) jeżeli jeden dokument obejmuje czynność notarialną oraz czynność, od której należy się podatek od darowizny,
- 4) jeżeli opłaty za dokonanie czynności notarialnych ściągane są w drodze egzekucji.

§ 27. Znaki opłaty notarialnej, według wzorów ustalonych odrębnie, nakleja się i kasuje na wydanych stro-

nie odpisie lub wyciągu z aktu notarialnego albo na dokumencie zawierającym poświadczenie.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 28. Traci moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 1985 r. w sprawie opłat za dokonanie czynności notarialnych (Dz. U. Nr 17, poz. 76),
- 2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 marca 1969 r. w sprawie określenia wysokości niektórych opłat sądowych i notarialnych oraz warunków zwalniania przez sąd od opłat sądowych właścicieli i współwłaścicieli gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 8, poz. 62 i z 1975 r. Nr 14, poz. 81) — w części dotyczącej opłat notarialnych,
- 3) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lutego 1983 r. w sprawie opłat za przekazanie gospodarstwa rolnego następcy rolnika (Dz. U. Nr 13, poz. 66) — w części dotyczącej opłat notarialnych,
- 4) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 lipca 1985 r. w sprawie określenia wysokości ulgowych stawek opłat za czynności notarialne i sądowe dokonywane w związku z oddawaniem gruntów w użytkowanie wieczyste i sprzedażą nieruchomości państwowych (Dz. U. Nr 33, poz. 148) — w części dotyczącej opłat notarialnych.

§ 29. Jeżeli obowiązek uiszczenia opłaty powstał przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, opłatę pobiera się według dotychczasowych przepisów.

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *A. Bentkowski*